

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 30. junija 2022 *

„Pritožba – Državne pomoči – Člen 107(1) PDEU – Sistem prispevkov za zbiranje odpadne vode – Pritožba – Sklep, s katerim je bilo ugotovljeno, da ni šlo za državno pomoč – Ničnostna tožba – Dopustnost – Procesno upravičenje – Člen 263, četrti odstavek, PDEU – Predpis, ki ne potrebuje izvedbenih ukrepov – Neposredno nanašanje“

V zadevi C-99/21 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 17. februarja 2021,

Danske Slagtermestre s sedežem v Odenseju (Danska), ki ga zastopa H. Sønderby Christensen, advokat,

pritožnik,

drugi stranki v postopku sta

Evropska komisija, ki jo zastopata L. Grønfeldt in P. Němečková, agentki,

tožena stranka na prvi stopnji,

Kraljevina Danska, ki jo zastopajo J. Nymann-Lindegren, V. Pasternak Jørgensen, M. Søndahl Wolff in L. Teilgård, agenti,

intervenientka na prvi stopnji,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi C. Lycourgos (poročevalec), predsednik senata, S. Rodin, J.-C. Bonichot, sodnika, L. S. Rossi in O. Spineanu-Matei, sodnici,

generalni pravobranilec: A. Rantos,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 24. februarja 2022

* Jezik postopka: danščina.

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Danske Slagtermestre s pritožbo predlaga razveljavitev sklepa Splošnega sodišča Evropske unije z dne 1. decembra 2020, Danske Slagtermestre/Komisija (T-486/18, neobjavljen, EU:T:2020:576, v nadaljevanju: izpodbijani sklep), s katerim je to kot nedopustno zavrglo tožbo tega združenja za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije C(2018) 2259 final z dne 19. aprila 2018 o državni pomoči SA.37433 (2017/FC) – Danska (v nadaljevanju: sporni sklep), s katerim je bilo na koncu predhodne faze preučitve ugotovljeno, da prispevek, uveden z lov nr. 902/2013 om ændring af lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. (Betalingsstruktur for vandafledningsbidrag, bemyndigelse til opgørelse af særbidrag for behandling af særlig forurenset spildevand m.v.) (zakon št. 902/2013 o spremembi zakona o določitvi pravil o prispevkih, ki jih morajo plačati upravljavci obdelave odpadne vode (struktura prispevkov za odvajanje odpadne vode, ki dovoljuje uvedbo posebnih prispevkov za obdelavo še posebej onesnažene odpadne vode, itd.)), določenim podjetjem ne daje nobene selektivne prednosti in torej ne pomeni državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU.

Dejansko stanje

- 2 Pritožnik je panožno združenje, ki zastopa danske male mesnice, trgovce na debelo, klavnice in predelovalna podjetja. To združenje je 26. septembra 2013 vložilo pritožbo pri Evropski komisiji, ker naj bi Kraljevina Danska s sprejetjem zakona št. 902/2013 dodelila državno pomoč v korist velikih klavnic v obliki znižanja prispevkov za obdelavo odpadne vode.
- 3 Pred začetkom veljavnosti tega zakona je bil z dansko zakonodajo določen enotni prispevek za kubični meter vode za vse porabnike vode, priklopljene na isto čistilno napravo, neodvisno od njihovega področja dejavnosti in njihove porabe. Z zakonom št. 902/2013 pa je bil uveden degresiven stopenjski model, s katerim so bile tarife za kubični meter odpadne vode določene glede na količino odvedene odpadne vode (v nadaljevanju: stopenjski model).
- 4 Stopenjski model je zasnovan tako:
  - 1. razred ustreza porabi vode, ki je manjša ali enaka 500 m³ na leto na nepremičnino;
  - 2. razred ustreza porabi vode, ki znaša med 500 m³ in 20.000 m³ na leto na nepremičnino, in
  - 3. razred ustreza porabi vode, ki presega 20.000 m³ na leto na nepremičnino.
- 5 Upravljavci čistilnih naprav tarifo za kubični meter vode za vsak razred določijo tako:
  - tarifa za kubični meter je za 2. razred za 20 % nižja od tarife za 1. razred in
  - tarifa za kubični meter za 3. razred je za 60 % nižja od tarife za 1. razred.
- 6 V okviru stopenjskega modela porabniki iz 3. razreda najprej plačujejo po tarifi, določeni za 1. razred, dokler njihova poraba vode ne preseže 500 m³. Nato plačujejo po tarifi, določeni za 2. razred, dokler njihova poraba ne preseže 20.000 m³, nazadnje pa prispevek za odpadno vodo plačujejo po tarifi, določeni za 3. razred.

- 7 Komisija je med 10. oktobrom 2013 in 12. septembrom 2017 s pritožnikom in Kraljevino Dansko izmenjala informacije v zvezi s pritožbo. Ta institucija je 23. julija 2014 in 25. februarja 2016 pritožniku poslala dopisa o predhodni oceni, v katerih je navedla, da meni, da zadevni ukrep ne daje selektivne prednosti in da zato ni državna pomoč.
- 8 Komisija je 19. aprila 2018 sprejela sporni sklep. Čeprav je pritožnik menil, da stopenjski model na trgu zakola živali daje prednost velikim klavnicam na Danskem s tem, da jim omogoča gospodarsko prednost, ki pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, pa je Komisija ocenila, da nov sistem tarif, uveden z zakonom št. 902/2013, določenim podjetjem ne daje nobene posebne prednosti.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijani sklep

- 9 Pritožnik je 15. avgusta 2018 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča na podlagi člena 263 PDEU vložil tožbo za razglasitev ničnosti spornega sklepa.
- 10 Kraljevina Danska je predlagala intervencijo v tem postopku v podporo predlogom Komisije. Ta intervencija je bila dovoljena.
- 11 Splošno sodišče je z izpodbijanim sklepom ugotovilo, da tožba ni dopustna, ker pritožnik nima procesnega upravičenja.
- 12 Splošno sodišče je v točki 32 tega sklepa ugotovilo, da čeprav prvi primer iz člena 263, četrty odstavek, PDEU, in sicer procesno upravičenje vsake fizične ali pravne osebe za izpodbijanje aktov, ki so naslovljeni nanjo, v obravnavani zadevi nikakor ni upošteven, ker je sporni sklep naslovljen le na Kraljevino Dansko, pa je treba preučiti, ali ima pritožnik procesno upravičenje na podlagi drugega ali tretjega primera iz te določbe, ki sta, drugi primer, procesno upravičenje vsake fizične ali pravne osebe za izpodbijanje aktov, ki se nanjo neposredno in posamično nanašajo, ter tretji primer, procesno upravičenje vsake take osebe za izpodbijanje predpisov, ki se nanjo neposredno nanašajo in ne potrebujejo izvedbenih ukrepov.
- 13 V zvezi s tem je Splošno sodišče, potem ko je v točkah od 24 do 26 navedenega sklepa ugotovilo, da se sporni sklep na pritožnika kot pogajalca ne nanaša posamično, v točkah od 33 do 82 istega sklepa presodilo, da pogoja, da se mora ta sklep na pritožnika posamično nanašati, tudi ni mogoče izpeljati iz drugih elementov in da zato tožba, vložena v obravnavani zadevi, ne spada v okvir drugega primera iz člena 263, četrty odstavek, PDEU.
- 14 Nato je presodilo, da tudi tretjega primera iz te določbe ni mogoče uporabiti.
- 15 V zvezi s tem se je Splošno sodišče, na eni strani, v točkah od 90 do 96 izpodbijanega sklepa sklicevalo zlasti na merila, ki jih je Sodišče določilo v sodbi z dne 6. novembra 2018, Scuola Elementare Maria Montessori/Komisija, Komisija/Scuola Elementare Maria Montessori in Komisija/Ferracci (od C-622/16 P do C-624/16 P, EU:C:2018:873, v nadaljevanju: sodba Montessori), in ugotovilo, da je sporni sklep predpis.
- 16 Na drugi strani je v točkah od 97 do 104 tega sklepa ugotovilo, da se ta akt na pritožnika ne nanaša neposredno.

- 17 V zvezi s tem se je Splošno sodišče v točki 102 navedene sodbe sklicevalo na točko 47 sodbe Montessori, v kateri je navedeno, da „ker se s pogojem v zvezi z neposrednim nanašanjem zahteva, da mora izpodbijani akt imeti neposredne učinke na pravni položaj tožeče stranke, mora namreč sodišče Unije preveriti, ali je ta ustrezno navedla razloge, zaradi katerih jo lahko sklep Komisije postavi v slabši konkurenčni položaj in zaradi katerih lahko ima zato učinke na njen pravni položaj“.
- 18 Splošno sodišče je v točki 103 istega sklepa ugotovilo, da „[v] obravnavani zadevi tožeča stranka ni dokazala, da bi zadevni ukrep konkretno vplival na njene člane ali vsaj na katere od njih, še manj pa, kakšne bi bile posledice tega ukrepa za njihov konkurenčni položaj (glej točke od 71 do 77 [izpodbijanega sklepa]). Tožeča stranka torej ni upoštevno dokazala, da bi lahko bili njeni člani zaradi [spornega] sklepa postavljeni v slabši konkurenčni položaj in da zato ta sklep neposredno posega v njihov pravni položaj, zlasti v njihovo pravico, da na upoštevem trgu zaradi navedenega ukrepa niso izpostavljeni izkrivljeni konkurenci.“
- 19 Splošno sodišče je tako v točkah od 104 do 106 izpodbijanega sklepa presodilo, da je treba tožbo, ker ni neposrednega nanašanja, zavreči kot nedopustno, ne da bi bilo treba preučiti pogoj v zvezi z neobstojem izvedbenih ukrepov spornega sklepa.

Predlogi strank

- 20 Pritožnik s pritožbo Sodišču predlaga razveljavitev izpodbijanega sklepa.
- 21 Komisija Sodišču predlaga, naj pritožbo zavrne in pritožniku naloži plačilo stroškov.
- 22 Kraljevina Danska Sodišču predlaga, naj pritožbo zavrne in potrdi izpodbijani sklep.

Pritožba

Dopustnost

- 23 Komisija trdi, da predlog pritožnika ni v skladu s členom 170(1) Poslovnika Sodišča, ker se ta predlog nanaša le na razveljavitev izpodbijanega sklepa, ne da bi bil predviden položaj, v katerem bi bilo pritožbi ugodeno.
- 24 V zvezi s tem je treba navesti, da se v skladu s tem členom 170(1) „[s] pritožbo [...] predlaga, naj se, če se pritožba razglasi za utemeljeno, predlogom, podanim na prvi stopnji, v celoti ali deloma ugodi“.
- 25 V obravnavani zadevi pritožnik formalno predlaga Sodišču, naj izpodbijani sklep razveljavi. Čeprav se njegov predlog ne nanaša izrecno na to, naj se ugodi predlogom, navedenim na prvi stopnji, in sicer predlogu za razglasitev ničnosti spornega sklepa, pa ga ni mogoče obravnavati drugače, kot da se z njim v bistvu želi doseči enak rezultat (glej po analogiji sodbo z dne 16. julija 2020, Inclusion Alliance for Europe/Komisija, C-378/16 P, EU:C:2020:575, točka 59).
- 26 Ugovor nedopustnosti, ki se nanaša na kršitev Poslovnika in ki ga uveljavlja Komisija, je torej treba zavrniti.

Vsebinska obravnava

- 27 Pritožnik v utemeljitev pritožbe navaja pet razlogov. Prvi in drugi pritožbeni razlog, ki ju je treba obravnavati skupaj, se nanašata na napačno uporabo pogoja, da se mora zadevni akt na tožečo stranko neposredno nanašati v smislu člena 263, četrti odstavek, PDEU, in na mešanje tega pogoja s pogojem, da se mora zadevni akt na tožečo stranko posamično nanašati. Tretji pritožbeni razlog se nanaša na to, da so merila, ki so bila določena v sodbi Montessori in ki se nanašajo na pogoj neposrednega nanašanja, v obravnavani zadevi izpolnjena, četrti na to, da je Splošno sodišče napačno ugotovilo, da pritožnik ni dokazal, da so bili njegovi člani izpostavljeni izkrivljeni konkurenci, peti razlog pa se nanaša na to, da je Splošno sodišče pri presoji pogoja, da mora sporni sklep tožečo stranko posamično zadevati, napačno presodilo dejstva in napačno uporabilo pravo.

Prvi in drugi pritožbeni razlog

– Trditve strank

- 28 Pritožnik Splošnemu sodišču očita, da je v zvezi z neposrednim nanašanjem zanj uporabilo zahteve, ki presegajo tiste, ki izhajajo iz razlage člena 263, četrti odstavek, PDEU, ki jo je Sodišče podalo v sodbi Montessori.
- 29 Splošno sodišče naj, čeprav je v točki 102 izpodbijanega sklepa navedlo sodbo Montessori, v točki 103 tega sklepa ne bi upoštevalo preudarkov, ki iz te sodbe izhajajo, saj je zahtevalo, da pritožnik dokaže, na katere od njegovih članov naj bi sporni sklep konkretno vplival, in se je v utemeljitev svoje presoje, da se ta sklep na pritožnika ne nanaša neposredno, sklicevalo na točke od 71 do 77 navedenega izpodbijanega sklepa, čeprav se te točke ne nanašajo na pogoj neposrednega nanašanja, temveč na pogoj posamičnega nanašanja.
- 30 Po mnenju Komisije ti očitki niso utemeljeni. Splošno sodišče naj bi v točki 102 izpodbijanega sklepa natančno navedlo upoštevno merilo iz sodbe Montessori, nato pa naj bi v točki 103 tega sklepa ugotovilo, da tožba tega merila ne izpolnjuje. S tem naj Splošno sodišče nikakor ne bi napačno uporabilo prava.
- 31 Uporaba glagola „dokazati“ v tej točki 103 naj bi pravilno odražala izraz „ustrezno navesti“ iz točke 47 sodbe Montessori.
- 32 Poleg tega naj bi bil položaj v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Montessori, drugačen od položaja v obravnavani zadevi. Komisija navaja, da se je prvonavedena zadeva nanašala na davčno oprostitev, določeno za jasno opredeljene subjekte v posebnem sektorju storitev. To naj bi pojasnjevalo, zakaj je Sodišče v točki 50 te sodbe ugotovilo, da okoliščina, da sta tožeči stranki zatrjevali – za kar sta predložili dokaze – da so njuni objekti v neposredni bližini objektov, ki so jih na istem trgu storitev uporabljali upravičenci do zatrjevane pomoči, zadostuje za ugotovitev, da bi sklep, obravnavan v navedeni zadevi, tožeči stranki lahko postavil v slabši konkurenčni položaj. V obravnavani zadevi pa naj bi se sporni sklep nanašal na ukrep, ki spada v splošno davčno ureditev, ki se uporablja za dejavnosti vseh oseb, ki odvajajo odpadno vodo. Pritožnik naj ne bi niti pojasnil niti dokazal, kako naj bi bili njegovi člani zaradi tega sistema postavljeni v slabši konkurenčni položaj v primerjavi z drugimi podjetji, za katera velja ta ukrep. Poleg tega naj sploh ne bi opredelil zadevnega trga, saj naj bi bil njegov opis zadevnih proizvodov ali storitev preveč nejasen.

- 33 Kar zadeva sklicevanje v točki 103 izpodbijanega sklepa na točke od 71 do 77 tega sklepa, Komisija ugotavlja, da je Splošno sodišče v teh točkah preučilo, ali je lahko sporni sklep člane pritožnika postavil v slabši konkurenčni položaj. To, da je bila ta presoja upoštevana v okviru analize pogoja, da se mora zadevni akt na tožečo stranko posamično nanašati, nikakor ne preprečuje, da bi bile iste ugotovitve upoštevene tudi za presojo pogoja, da se mora ta akt na tožečo stranko nanašati neposredno.
- 34 Iz navedenih točk od 71 do 77 naj bi vsekakor izhajalo, da pritožnik ni ustrezno pojasnil, kako bi lahko bili njegovi člani zaradi spornega sklepa postavljeni v slabši konkurenčni položaj.
- 35 Podredno, če bi Sodišče ugotovilo, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri presoji pogoja neposrednega nanašanja, Komisija Sodišču predlaga, naj nadomesti obrazložitev izpodbijanega sklepa in naj ugotovi, da je sporni sklep predpis, ki potrebuje izvedbene ukrepe, zaradi česar pogoj iz člena 263, četrti odstavek, PDEU v zvezi z neobstojem takih ukrepov ni izpolnjen.
- 36 Komisija v zvezi s tem ugotavlja, da iz točke 105 izpodbijanega sklepa izhaja, da se Splošno sodišče o tem pogoju ni izreklo. Sporni sklep pa naj bi potreboval izvedbene ukrepe. V nasprotju z zadevo, v kateri je bila izdana sodba Montessori, naj bi namreč v obravnavani zadevi šlo za ukrep, ki določa prispevek tako za upravičence do zatrjevane pomoči kot tudi za njihove konkurente. Konkurenti bi torej lahko tako kot upravičenci do zatrjevane pomoči pri nacionalnih sodiščih vložili tožbo zoper odločbo o odmeri davka, ki jim je bila izdana, kar bi jim omogočilo, da vložijo predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU.
- 37 Komisija poleg tega ugotavlja, da zakon št. 902/2013 od upravljavcev čistilnih naprav zahteva, da vsako leto določijo tarifo za tri razrede stopenjskega modela. Iz tega naj bi izhajalo, da izvajanje tega modela zahteva naknadno izvedbo v danskem pravu. To pravo naj bi poleg tega zahtevalo, da tako določeno tarifo v vsaki občini potrdi občinski svet. S tem naj bi bil sprejet upravni akt, ki ga je mogoče pred nacionalnimi sodišči izpodbijati z utemeljitvijo, da je določitev tarif v nasprotju s pravom Unije. Zato naj bi lahko tudi v tem položaju pritožnik pred temi sodišči dosegel, da bi ta Sodišču postavila vprašanje na podlagi člena 267 PDEU. Poleg tega bi lahko člani pritožnika pri danskih sodiščih vložili ugotovitveno tožbo, s katero bi izpodbijali združljivost zakona št. 902/2013 s pravom Unije.
- 38 Kraljevina Danska tako kot Komisija trdi, da je Splošno sodišče tožbo upravičeno zavrglo kot nedopustno.
- 39 Po mnenju te države članice pritožnik sodbo Montessori razlaga tako, da zmanjšuje dokazne zahteve, ki jih je Sodišče določilo v tej sodbi. Sodišče naj bi v točki 50 sodbe Montessori ugotovilo neposredno nanašanje zato, ker sta tožeči stranki predložili dokaze o svoji geografski bližini upravičencem do zatrjevane pomoči in o opravljanju podobnih dejavnosti na istem trgu. V obravnavani zadevi pa naj pritožnik ne bi predložil upoštevni informacij, na podlagi katerih bi bilo mogoče sklepati, da bi bil konkurenčni položaj njegovih članov lahko prizadet.
- 40 Kraljevina Danska dodaja, da če bi Sodišče ugotovilo, da je Splošno sodišče pri uporabi pogoja neposrednega nanašanja napačno uporabilo pravo, bi bilo pritožbo vseeno treba zavreči, saj sporni sklep potrebuje izvedbene ukrepe.

– *Presoja Sodišča*

- 41 Dopustnost tožbe, ki jo fizična ali pravna oseba na podlagi člena 263, četrti odstavek, PDEU vložijo zoper akt, ki ni naslovljen nanjo, je pogojena s tem, da se tej osebi prizna procesno upravičenje, ki obstaja v dveh primerih. Na eni strani je tako tožbo mogoče vložiti, če se ta akt nanjo neposredno in posamično nanaša. Na drugi strani taka oseba lahko vložijo tožbo zoper predpis, ki ne potrebuje izvedbenih ukrepov, če se ta nanjo neposredno nanaša (sodba z dne 20. januarja 2022, Deutsche Lufthansa/Komisija, C-594/19 P, EU:C:2022:40, točka 29 in navedena sodna praksa).
- 42 Pogoje za dopustnost iz te določbe je treba razlagati ob upoštevanju temeljne pravice do učinkovitega sodnega varstva, kot izhaja iz člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, vendar se pri tem ne sme odstopati od pogojev, ki so izrecno določeni s Pogodbo DEU (sodba z dne 3. decembra 2020, Changmao Biochemical Engineering/Distillerie Bonollo in drugi, C-461/18 P, EU:C:2020:979, točka 55 in navedena sodna praksa).
- 43 Ta pritožba se nanaša na zadnji primer iz člena 263, četrti odstavek, PDEU, ki daje procesno upravičenje, kadar je izpodbijani akt predpis, ki ne potrebuje izvedbenih ukrepov in ki se na tožečo stranko neposredno nanaša. Splošno sodišče je v zvezi s tem v točkah od 94 do 96 izpodbijanega sklepa ugotovilo, da sporni sklep, s katerim Komisija sistema degresivne določitve tarif za obdelavo odpadne vode, ki ga je uvedel danski zakonodajalec, ni opredelila za državno pomoč, pomeni predpis. Vendar je v točkah od 97 do 104 tega izpodbijanega sklepa presodilo tudi, da se ta akt na pritožnico ne nanaša neposredno. Splošno sodišče je na podlagi tega v točkah 105 in 106 navedenega izpodbijanega sklepa ugotovilo, da je tožba nedopustna, ne da bi bilo treba ugotoviti, ali navedeni akt potrebuje izvedbene ukrepe.
- 44 Zato je treba preučiti, ali je Splošno sodišče, kot trdi pritožnik, pri uporabi pogoja neposrednega nanašanja napačno uporabilo pravo.
- 45 Ta pogoj zahteva, da sta kumulativno izpolnjeni dve merili, in sicer, prvič, da ima sporni ukrep neposredne učinke na pravni položaj tožeče stranke in, drugič, da naslovnikom tega ukrepa, ki jim je naložena njegova izvedba, ne dopušča nobene diskrecijske pravice, saj je ta izvedba povsem samodejna in temelji izključno na ureditvi Unije brez uporabe drugih vmesnih pravil (sodba z dne 13. januarja 2022, Nemčija in drugi/Komisija, od C-177/19 P do C-179/19 P, EU:C:2022:10, točka 72 in navedena sodna praksa).
- 46 Kar zadeva drugo od teh meril, je Splošno sodišče v točki 98 izpodbijanega sklepa, ne da bi bilo to izpodbijano v okviru te pritožbe, ugotovilo, da sporni sklep v delu, v katerem je v njem navedeno, da stopenjski model, ki ga je Kraljevina Danska uvedla v okviru svojega sistema prispevkov za obdelavo odpadne vode, ne pomeni pomoči v smislu člena 107(1) PDEU, povsem samodejno in izključno na podlagi ureditve Unije povzročil, da je bila tej državi članici omogočena uporaba tega modela brez uporabe drugih vmesnih pravil.
- 47 Kar zadeva prvo merilo iz točke 45 te sodbe, ki se nanaša na neposredno nanašanje, je Sodišče v točki 43 sodbe Montessori opozorilo, da na področju državnih pomoči to, da se s sklepom Komisije v celoti dopustijo učinki nacionalnega ukrepa, v zvezi s katerim je tožeča stranka v pritožbi, ki jo je vložila pri tej instituciji, navedla, da ni združljiv s ciljem ohranjanja konkurence in da jo postavlja v slabši konkurenčni položaj, omogoča ugotovitev, da ta sklep neposredno vpliva na pravni položaj tožeče stranke, zlasti na njeno pravico, ki izhaja iz določb Pogodbe DEU na področju državnih pomoči, da zaradi zadevnega nacionalnega ukrepa ni izpostavljen izkrivljeni konkurenci.

- 48 V zvezi s tem je Sodišče v točkah 46 in 47 sodbe Montessori pojasnilo, da čeprav o neposrednem nanašanju na pravni položaj tožeče stranke ni mogoče sklepati zgolj iz tega, da lahko obstaja konkurenčno razmerje med tožečo stranko in upravičenci do zatrjevane pomoči, pa je treba ta pogoj šteti za izpolnjen, kadar je tožeča stranka upošteveno navedla razloge, iz katerih jo lahko sklep Komisije na področju državnih pomoči postavi v slabši konkurenčni položaj. Vendar preveritev, ki jo mora v zvezi s tem opraviti Splošno sodišče, tega sodišča ne sme pripeljati do tega, da se v fazi preizkusa dopustnosti tožbe dokončno izreče o konkurenčnih razmerjih med tožečo stranko in upravičenci do zatrjevane pomoči.
- 49 Sodišče je tako določilo razlago pogoja neposrednega nanašanja, ki osebi, ki je pri Komisiji vložila pritožbo v zvezi z državnimi pomočmi, omogoča dostop do Splošnega sodišča, da bi to preverilo zakonitost sklepa, ki ga je Komisija sprejela glede nacionalnega ukrepa, na katerega se nanaša ta pritožba, vendar le, če ta oseba pred Splošnim sodiščem upošteveno utemelji, da bo zaradi tega sklepa v slabšem konkurenčnem položaju.
- 50 V obravnavani zadevi se je pritožnik postopka pred Splošnim sodiščem udeležil kot panožno združenje danskih malih klavnic, trgovcev na debelo, mesnic in predelovalnih podjetij. Zato bi morale Splošno sodišče preučiti, ali je upošteveno navedel razloge, iz katerih bi lahko sporni sklep, v skladu s katerim stopenjski model, ki ga je Kraljevina Danska uvedla v okviru sistema prispevkov za obdelavo odpadne vode, nima elementov državne pomoči, njegove člane ali vsaj znaten del teh članov postavil v slabši konkurenčni položaj.
- 51 Iz točke 103 izpodbijanega sklepa je razvidno, da je Splošno sodišče svojo presojo, da ta pogoj ni izpolnjen, oprlo na preudarek, da „tožeča stranka ni dokazala, da bi zadevni ukrep konkretno vplival na njene člane ali vsaj na katere od njih, še manj pa, kakšne bi bile posledice tega ukrepa za njihov konkurenčni položaj (glej točke od 71 do 77 [izpodbijanega sklepa])“.
- 52 Splošno sodišče je s tem, da je tako zahtevalo, da pritožnik „dokaže“, katere protikonkurenčne učinke naj bi „konkretno“ imel zadevni nacionalni ukrep in posledično sporni sklep, ki zadevni državi članici omogoča uporabo tega ukrepa, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 27 sklepnih predlogov, za pogoj neposrednega nanašanja določilo zahtevo, ki presega tisto, ki izhaja iz razlage, ki jo je Sodišče glede tega pogoja navedlo v sodbi Montessori. V skladu z uravnoteženjem, ki ga je Sodišče opravilo za zagotovitev učinkovitega sodnega varstva, namreč za osebo, ki je vložila pritožbo, zadostuje, da upošteveno predstavi možnost slabšega konkurenčnega položaja.
- 53 Ker je torej Splošno sodišče v zvezi s pogojem neposrednega nanašanja uporabilo zahtevo, ki ne ustreza obsegu tega pogoja, ki izhaja iz člena 263, četrti odstavek, PDEU v povezavi s členom 47 Listine o temeljnih pravicah, je to sodišče napačno uporabilo pravo.
- 54 To napačno uporabo prava potrjuje sklicevanje v točki 103 izpodbijanega sklepa na točke od 71 do 77 tega sklepa, v katerih je Splošno sodišče pritožniku očitalo, da v utemeljitev dopustnosti svoje tožbe ni predložil konkretnih podatkov, zlasti o zadevnih tržnih deležih svojih članov in upravičencev do zatrjevane pomoči, o prometu in prihodkih svojih članov ter o vključitvi prispevka za obdelavo odpadne vode v ceno, ki jo njegovi člani dejansko lahko zaračunajo svojim strankam. Pritožnik naj tako v skladu s točko 77 tega sklepa „n[e bi dokazal] konkretnega učinka zatrjevane pomoči na svoje člane in na njihov konkurenčni položaj na zadevnem trgu“.
- 55 Splošno sodišče je s tem, da je ugotovilo, da so taki elementi potrebni za neposredno nanašanje na pritožnika, preseglo zahtevo, ki izhaja iz sodbe Montessori. Kot je namreč razvidno iz točk 46 in 47 te sodbe, se preizkus neposrednega nanašanja ne sme opirati na poglobljeno analizo konkurenčnih

- odnosov na zadevnem trgu, ki bi omogočala natančno določitev obsega posega v konkurenco, temveč na prima facie presojo tveganja, da bi sklep Komisije, v skladu s katerim zadevni nacionalni ukrep ne pomeni državne pomoči, ki ni združljiva z notranjim trgom, vodil do slabšega konkurenčnega položaja za pritožnika ali njegove člane.
- 56 Iz tega izhaja, da sta prvi in drugi pritožbeni razlog utemeljena.
- 57 Kar zadeva sodno prakso, na katero se sklicujeta Komisija in Kraljevina Danska, v skladu s katero, kadar obrazložitev odločbe Splošnega sodišča izkazuje kršitev prava Unije, njen izrek pa je utemeljen z drugimi pravnimi razlogi, taka kršitev ne more povzročiti razveljavitve te odločbe in je treba obrazložitev nadomestiti (glej zlasti sodbo z dne 6. oktobra 2021, Banco Santander/Komisija, C-52/19 P, EU:C:2021:794, točka 105 in navedena sodna praksa), je treba ugotoviti, da te sodne prakse v obravnavani zadevi ni mogoče uporabiti.
- 58 V nasprotju s trditvami Komisije in Kraljevine Danske namreč izpodbijani sklep, s katerim je Splošno sodišče tožbo razglasilo za nedopustno, ni utemeljen iz drugih pravnih razlogov, kot so tisti, ki so v njem navedeni.
- 59 Glede tega je Sodišče v zvezi s pogojem, na katerega se sklicujeta ta institucija in ta država članica ter ki se nanaša na neobstoj izvedbenih ukrepov, v točkah od 63 do 66 sodbe Montessori pojasnilo, da čeprav za upravičence do sistema pomoči nacionalne določbe, s katerimi je bil ta sistem uveden, in akti, s katerimi se izvajajo te določbe, kot je odločba o odmeri davka, pomenijo izvedbene ukrepe, ki jih potrebuje sklep, s katerim je bil navedeni sistem razglašen za nezdružljiv z notranjim trgom ali s katerim je bil isti sistem razglašen za združljiv s tem trgom, če bodo spoštovane zaveze, ki jih je sprejela zadevna država članica, pa te razlage ni mogoče uporabiti za položaj konkurentov upravičenca do nacionalnega ukrepa, za katerega je bilo ugotovljeno, da ne pomeni državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU. Tak konkurent namreč ne izpolnjuje pogojev, določenih s tem ukrepom, da bi bil upravičen do koristi, ki iz navedenega ukrepa izhajajo. V teh okoliščinah bi bilo nenaravno temu konkurentu naložiti, naj od nacionalnih organov zahteva, naj mu to korist priznajo, in akt, s katerim je bila ta zahteva zavrnjena, izpodbija pred nacionalnim sodiščem, da bi to navedeno sodišče pripeljalo do tega, da bi Sodišču postavilo vprašanje o veljavnosti sklepa Komisije v zvezi z navedenim ukrepom.
- 60 V obravnavani zadevi je zatrjevana korist, ki bi jo Komisija po mnenju pritožnika morala opredeliti za državno pomoč, vzpostavitev sistema degresivnega določanja tarif, ki ima glede na argumentacijo, ki jo je predložil pritožnik, za posledico, da velike klavnice v stopenjskem modelu, opisanem v točkah 4 in 5 te sodbe, spadajo v nižji tarifni razred od tistega, ki se uporablja za majhne klavnice. V teh okoliščinah, kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točkah 59 in 60 sklepnih predlogov, bi bilo – podobno, kot je Sodišče ugotovilo v sodbi Montessori – nenaravno in poleg tega v nasprotju z interesom učinkovitega izvajanja sodne oblasti, če bi se od pritožnika ali od klavnic, povezanih z njim, pričakovalo, da od nacionalnih organov, ki ta sistem določanja tarif izvajajo, zahtevajo, naj se malim klavnicam omogoči koriščenje nižjega tarifnega razreda, ki se uporablja za velike klavnice, čeprav vedo, da te male klavnice do tega nimajo pravice, zgolj za to, da bi lahko akt, s katerim bi bila ta zahteva zavrnjena, izpodbijali pred nacionalnim sodiščem in to sodišče privedli do tega, da bi Sodišču postavilo vprašanja o veljavnosti spornega sklepa v zvezi z navedenim sistemom.
- 61 Glede na vse navedeno je treba prvi in drugi pritožbeni razlog sprejeti in izpodbijani sklep razveljaviti.

Tretji, četrti in peti pritožbeni razlog

- 62 Ker je bil izpodbijani sklep na podlagi prvega in drugega pritožbenega razloga razveljavljen, tretjega, četrtega in petega pritožbenega razloga ni treba preučiti.

Tožba pred Splošnim sodiščem

- 63 V skladu s členom 61, prvi odstavek, drugi stavek, Statuta Sodišča Evropske unije lahko to sodišče v primeru razveljavitve odločitve Splošnega sodišča samo dokončno odloči o zadevi, če stanje postopka to dovoljuje.
- 64 Sodišče v tej fazi postopka ne more vsebinsko odločiti o tožbi, vloženi pri Splošnem sodišču, ker bi to pomenilo preučitev dejanskih vprašanj na podlagi elementov, ki jih Splošno sodišče ni presojalo in o katerih se pred Sodiščem ni razpravljalo.
- 65 Sodišče pa ima, nasprotno, na voljo potrebne elemente za presojo dopustnosti te tožbe. V teh okoliščinah je treba dokončno odločiti o tem postopkovnem vidiku (glej po analogiji zlasti sodbe z dne 17. julija 2008, Athinaiki Techniki/Komisija, C-521/06 P, EU:C:2008:422, točka 66; z dne 27. februarja 2014, Stichting Woonpunt in drugi/Komisija, C-132/12 P, EU:C:2014:100, točka 66, in z dne 21. februarja 2018, LL/Parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, točki 31 in 32).
- 66 V zvezi s tem je treba navesti, prvič, da sporni sklep pomeni predpis v smislu člena 263, četrti odstavek, PDEU. Kot je namreč Sodišče pojasnilo v točkah 28, 31 in 32 sodbe Montessori, nezakonodajni akti Komisije, katerih cilj je na področju državnih pomoči odobriti ali prepovedati nacionalni sistem, spadajo v okvir tega pojma.
- 67 Drugič, ugotoviti je treba, da za sporni sklep iz razlogov, navedenih v točkah 59 in 60 te sodbe, ni mogoče šteti, da potrebuje izvedbene ukrepe.
- 68 Tretjič, pogoj neposrednega nanašanja zahteva, kot je bilo opozorjeno v točki 45 te sodbe, da morata biti kumulativno izpolnjeni dve merili, in sicer, na eni strani, da ima sporni ukrep neposredne učinke na pravni položaj tožeče stranke in, na drugi strani, da naslovníkom, zadolženim za njegovo izvedbo, ne prepušča nobene diskrecijske pravice.
- 69 Sporni sklep, v skladu s katerim stopenjski model, ki ga je uvedla Kraljevina Danska v okviru svojega sistema prispevkov za obdelavo odpadne vode, ne vsebuje elementa državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU, ima pravne učinke povsem samodejno samo na podlagi ureditve Unije in brez uporabe drugih vmesnih pravil. Tožba zato izpolnjuje drugo od obeh meril, navedenih v prejšnji točki.
- 70 Kar zadeva prvo merilo, navedeno v točki 68 te sodbe, je treba ugotoviti, da je pritožnik pred Splošnim sodiščem navedel in dokazal, da več članov, ki jih zastopa, opravlja enako dejavnost kot podjetje s prevladujočim položajem na trgu zakola goveda in prašičev na Danskem ter da to podjetje zaradi velike količine odpadne vode plačuje nižji prispevek od tistega, ki ga podjetja, ki so člani pritožnika, lahko plačujejo v okviru stopenjske ureditve cen, uvedene na podlagi zakona št. 902/2013. Poleg tega je utemeljeno navedel, da bi bil strošek na zaklano žival za zadnjavedena podjetja znatno višji kot strošek, ki ga ima podjetje s prevladujočim položajem, saj ta podjetja niso upravičena do istega razreda stopenjskega modela.

- 71 Pritožnik je s tem upoštevno pojasnil razloge, iz katerih lahko sporni sklep vsaj znaten del njegovih članov, in sicer majhne klavnice, postavlja v slabši konkurenčni položaj.
- 72 Zato ima sporni sklep neposredne učinke na pravni položaj pritožnika, tako da tožba izpolnjuje tudi prvo od meril, navedenih v točki 68 te sodbe.
- 73 Iz tega izhaja, da je tožba na prvi stopnji dopustna. Zato je treba zadevo vrniti v razsojanje Splošnemu sodišču, da to vsebinsko odloči.

Stroški

- 74 Ker se zadeva vrne v razsojanje Splošnemu sodišču, se odločitev o stroških pridrži.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

- 1. Sklep Splošnega sodišča Evropske unije z dne 1. decembra 2020, Danske Slagtermestre/Komisija (T-486/18, neobjavljen, EU:T:2020:576), se razveljavi.**
- 2. Tožba na prvi stopnji je dopustna.**
- 3. Zadeva se vrne v razsojanje Splošnemu sodišču Evropske unije, da to o njej vsebinsko odloči.**
- 4. Odločitev o stroških se pridrži.**

Podpisi